

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

248203

โครงสร้างตลาดและพฤติกรรมการณ์แข่งขันอุตสาหกรรมรถยนต์
ในประเทศไทย

อุษุณันท์ ปาลบุญ

วิทยานิพนธ์เสนอต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา 2553

600252831

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ

248203

โครงสร้างตลาดและพฤติกรรมการแข่งขันอุตสาหกรรมรถยนต์
ในประเทศไทย

ฤษุนันท์ ปาลบุญ

วิทยานิพนธ์เสนอต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา 2553
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง

MARKET STRUCTURE AND COMPETITIVE BEHAVIORS
IN THE THAI VEHICLE INDUSTRY

RACHUNUN PALBOON

A THESIS PRESENTED TO RAMKHAMHAENG UNIVERSITY
IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ECONOMICS

2010

COPYRIGHTED BY RAMKHAMHAENG UNIVERSITY

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ โครงสร้างตลาดและพฤติกรรมการแข่งขันอุตสาหกรรมรถยนต์
ในประเทศไทย

ชื่อผู้เขียน นางสาวอุษนันท์ ปาลบุญ

สาขาวิชา เศรษฐศาสตร์

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์อดิ ไทยานันท์ ประธานกรรมการ

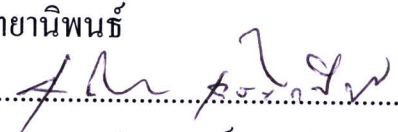
รองศาสตราจารย์อัมรินทร์ พงศ์ นัตราคม

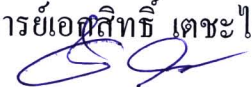
รองศาสตราจารย์สุกัญญา ตันธนวัฒน์

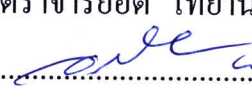
มหาวิทยาลัยรามคำแหงอนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิมล พุทธิพิธ)

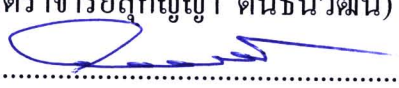
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์เอตติทธิ์ เตชะโกสียวณิช)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์อดิ ไทยานันท์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์อัมรินทร์ พงศ์ นัตราคม)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์สุกัญญา ตันธนวัฒน์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ไกรสร คือประโคน)

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ โครงสร้างตลาดและพฤติกรรมการแข่งขันอุตสาหกรรมรถยนต์
ในประเทศไทย

ชื่อผู้เขียน นางสาวฤชนันท์ ปาลบุญ

ชื่อปริญญา เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

ปีการศึกษา 2553

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. รองศาสตราจารย์ ติยานันท์ ประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์ สัมภินพพงศ์ ฉัตราคม
3. รองศาสตราจารย์ สุภัทญา ตันชนวัฒน์

248203

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะของโครงสร้างตลาด และพฤติกรรมการแข่งขันของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมรถยนต์ในประเทศไทย การวิเคราะห์โครงสร้างตลาด และการกระจุกตัวรวมทั้งศึกษาและพฤติกรรมการแข่งขันของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมทั้งด้านราคาและไม่ใช้ราคา โดยใช้วิธี Concentration Ratio(CR), Size-Ratio (W) และดัชนี Herfindahl-Hirschman Index (HHI) สรุปได้ว่าอุตสาหกรรมรถยนต์นั่งและรถยนต์เพื่อการพาณิชย์ มีการกระจุกตัวสูง โดยการกระจุกตัวของรถยนต์นั่งจะอยู่ที่บริษัท 4 บริษัท คือ โตโยต้า ฮอนด้า นิสสัน และมิตซูบิชิ

ส่วนการกระจุกตัวของผู้ผลิตรถยนต์เพื่อการพาณิชย์ จะอยู่ที่บริษัท 4 บริษัท คือ โตโยต้า อีซูซุ นิสสัน และมิตซูบิชิ โดยมีค่า CR มากกว่าร้อยละ 67 แสดงให้เห็นว่าอุตสาหกรรมรถยนต์ในประเทศไทยมีระดับการกระจุกตัวสูง และพิจารณาค่าของ Size-Ratio จะเห็นว่า มีค่าน้อยกว่า 16 และค่า HHI ก็มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น แสดงให้เห็นว่าขนาดของธุรกิจของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมรถยนต์ มีขนาดของธุรกิจที่แตกต่างกันเล็กน้อย และมีการแข่งขันกันมากในกลุ่มผู้ประกอบการรายใหญ่เป็นผลมาจากการที่

248203

ผู้ประกอบการรายใหญ่สามารถผลิตรถยนต์ที่หลากหลายรองรับความต้องการของตลาด
ได้อย่างกว้างขวาง

ABSTRACT

Thesis Title Market Structure and Competitive Behaviors in the Thai
Vehicle Industry

Student's Name Miss Rachunun Palboon

Degree Sought Master of Economics

Academic Year 2010

Advisory Committee

1. Assoc. Prof. Ati Thaiyanan	Chairperson
2. Assoc. Prof. Asambhinabong Shatragom	
3. Assoc. Prof. Sukanya Thntanawat	

248203

In this thesis, the researcher investigates the characteristics of the market structure and competitive behaviors of vehicle industry entrepreneurs in the Kingdom of Thailand (Thailand).

In this connection, the researcher conducts analyses of both market structure and concentration in the Thai vehicle industry in addition to the competitive behaviors of industry entrepreneurs. Accordingly, the researcher analyzes these factors in terms of both price and non-price aspects using the methods of Concentration Ratio (CR), Size-Ratio (W), and the Herfindahl-Hirschman Index (HHI).

It can be concluded that the car and commercial vehicle industry exhibited high levels of concentration. The heaviest concentration of cars was found in respect to four companies, i.e., Toyota, Honda, Nissan, and Mitsubishi.

In regard to market concentration, four companies manufacturing commercial vehicles—Toyota, Isuzu, Nissan, and Mitsubishi—exhibited a CR greater than 67 percent. This means that the vehicle industry in Thailand showed a high level of concentration.

The researcher also found that the value of the size-ratio was less than 16 with the HHI value showing a tendency to increase. This indicates that the businesses of entrepreneurs in the vehicle industry differed little in size.

Finally, the researcher determined that there was a high level of competition among large entrepreneurs. This results from the fact that large entrepreneurs are able to manufacture a variety of vehicles meeting market demand.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีเนื่องจากคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ทั้ง 3 ท่าน คือ รองศาสตราจารย์อดิ ไทยานันท์ ประธานคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์สุกัญญา ตันชนวัฒน์ และรองศาสตราจารย์-อัมรินทร์ พงศ์ ฉัตราคม กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้สละเวลาให้คำปรึกษา แนะนำ และข้อเสนอแนะ ตลอดจนช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อความถูกต้องและสมบูรณ์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนแล้วเสร็จ ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่ชวัลภา พุ่มมณี รวมทั้งบิดา และญาติพี่น้องทุกท่าน ที่คอยเป็นกำลังใจผู้เขียนตลอดมาทำให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จไปได้ด้วยดี

ท้ายที่สุดขอขอบคุณ คุณบัณฑิต ปางพุฒิพงศ์ ที่ให้ความช่วยเหลือทางด้านเวลา อันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษของผู้ศึกษา อนึ่งประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะพึงมี มากน้อยเพียงใด ผู้ศึกษาขอมอบความดีเหล่านี้ให้แก่ บิดา มารดา คุณครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

ณัฐนันท์ ปาลบุญ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	(4)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	(6)
กิตติกรรมประกาศ.....	(8)
สารบัญตาราง.....	(11)
สารบัญภาพประกอบ.....	(13)
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	6
สมมติฐานของการศึกษา.....	6
ขอบเขตของการศึกษา.....	7
วิธีการศึกษา.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
2 แนวคิดทางทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	10
แนวคิดทางทฤษฎี.....	10
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	21
3 อุตสาหกรรมยานยนต์ไทย.....	32
อุตสาหกรรมรถยนต์ไทย.....	32
ลักษณะทั่วไปของอุตสาหกรรมรถยนต์ในประเทศไทย.....	41
4 ผลการศึกษา.....	52
ผลการวิเคราะห์โครงสร้างตลาดอุตสาหกรรมรถยนต์.....	52
ผลการวิเคราะห์การกระจุกตัวของอุตสาหกรรมรถยนต์.....	54

บทที่	หน้า
การศึกษาพฤติกรรมการแข่งขันของผู้ประกอบการอุตสาหกรรม รถยนต์.....	61
5 บทสรุป และข้อเสนอแนะ	81
บทสรุป.....	81
ข้อเสนอแนะ	83
ภาคผนวก	84
บรรณานุกรม	106
ประวัติผู้เขียน.....	109

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	ปริมาณการผลิต การจำหน่ายในประเทศ และการส่งออก รถยนต์ รวมทุกประเภทของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2542-2552	2
2	ตัวเลขยอดจำหน่ายรถยนต์รวมทุกประเภทปี พ.ศ. 2551	3
3	ตัวเลขยอดจำหน่ายรถยนต์นั่งปี พ.ศ. 2551	3
4	ตัวเลขยอดจำหน่ายรถยนต์เพื่อการพาณิชย์ปี พ.ศ. 2551	4
5	ตัวเลขยอดจำหน่ายรถยนต์รวมทุกประเภทปี พ.ศ. 2552	5
6	ตัวเลขยอดจำหน่ายรถยนต์นั่งปี พ.ศ. 2552	5
7	ตัวเลขยอดจำหน่ายรถยนต์เพื่อการพาณิชย์ปี พ.ศ. 2552	6
8	ความสัมพันธ์ตามการศึกษาแบบโครงสร้าง พฤติกรรม และผลการ- ดำเนินงาน.....	15
9	รายชื่อผู้ผลิตรถยนต์ในประเทศไทย	46
10	ปริมาณการผลิตรถยนต์ปี พ.ศ. 2542-2547	48
11	ปริมาณการผลิตรถยนต์ปี พ.ศ. 2548-2552	49
12	ปริมาณการจำหน่ายรถยนต์ปี พ.ศ. 2542-2548	50
13	ปริมาณการจำหน่ายรถยนต์ปี พ.ศ. 2548-2552	50
14	ปริมาณและมูลค่าการส่งออกรถยนต์ปี พ.ศ. 2542-2547	51
15	ปริมาณและมูลค่าการส่งออกรถยนต์ปี พ.ศ. 2548-2552	51
16	การคำนวณค่ากระจุกตัวของรถยนต์นั่งโดยวิธี CR และ W ปี พ.ศ. 2548-2552.....	54
17	การคำนวณค่ากระจุกตัวของรถยนต์นั่งโดยวิธี HHI ปี พ.ศ. 2548-2552....	56
18	การคำนวณค่ากระจุกตัวของรถยนต์เพื่อการพาณิชย์โดยวิธี CR และ W ปี พ.ศ. 2548-2552.....	57

ตาราง	หน้า
19 การคำนวณค่ากระจุกตัวของรถยนต์เพื่อการพาณิชย์ โดยวิธี HHI ปี พ.ศ. 2548-2552.....	59
20 การคำนวณค่ากระจุกตัวของรถยนต์นั่งและรถเพื่อการพาณิชย์โดยวิธี CR Size-Ratio และ HHI ปี พ.ศ. 2548-2552.....	60
21 ตัวอย่างการส่งเสริมการขายรถยนต์รายใหญ่ในงานมอเตอร์โชว์ ครั้งที่ 30.....	79

สารบัญภาพประกอบ

ภาพ	หน้า
1 การผลิตของหน่วยผลิตกรณีตลาดกึ่งแข่งขันกึ่งผูกขาดในระยะสั้น	13
2 การผลิตของหน่วยผลิตกรณีตลาดกึ่งแข่งขันกึ่งผูกขาดในระยะยาว.....	14
3 ลักษณะการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการรถยนต์.....	47